

Devianciák

Készítette:

Lupkovics Zsófia

Szociológia BA

Demonstrátor-Szociológia Tanszék

Milyen devianciákat különböztetünk meg?

1. Bűnözés

Bűnözési statisztikai adataink 3 forrásból származnak:

1. rendőrségtől
2. ügyészségtől
3. bíróságtól

3. Kábítószer-élvezet

Meghatározó jellemzője a visszaélészerű fogyasztás, és az ebből fakadó következmények okoznak társadalmi és egyéni konfliktusokat.

2

2. Alkoholfogyasztás

Meghatározása nehézségekbe ütközik.

Akinek az alkohol az életben problémákat okoz.
„Jellinek-képlet”

„Ledermann-módszer”

4. Mentális betegségek

Társadalmi beilleszkedés zavarok.

5. Öngyilkosság

„Minden olyan haláleset, amelyet közvetlenül vagy közvetve magának az áldozatnak valamilyen pozitív vagy negatív tette idézte elő, ha tudta, hogy aktusa szükségképpen erre az eredményre vezet.”

- **Deviancia:**
Deviáns az a viselkedés, ami egy adott társadalom - egy adott korszakában érvényben lévő normáit megszegi.

Bűnözés

Kategóriák:

1. Emberölés
2. Emberölés kísérlet
3. Gondatlan emberölés
4. Testi sértés
5. Közúti baleset okozása
6. Nemi erőszak
7. Ittas, bódult járművezetés
8. Kiskorú veszélyeztetése
9. Tartási kötelezettség elmulasztása

Számokban kifejezve:

2013-ban összesen 377829 regisztrált bűncselekmény.

2023-ban összesen 178172 regisztrált bűncselekmény.

-Látens vagy rejtett bűnözés.

-
- Magyarországon a jogerősen elítélt bűncselekmények száma jóval magasabb a fiatalok körében.
  - A felnőttek körében a számok jóval alacsonyabbak.

1. táblázat folytatása

Év	Jogerősen elítélt	
	felnőttek/1000 fő	fiatalok/fő
1971	58	6 801
1972	64	7 171
1973	65	6 506
1974	65	5 725
1975	59	5 339
1976	66	5 931
1977	66	5 555
1978	67	5 512
1979	58	4 757
1980	55	4 613
1981	58	5 098
1982	58	5 527
1983	60	5 865
1984	57	6 290
1985	54	6 067
1986	59	6 513
1987	61	6 655
1988	61	6 220
1989	58	6 362
1990	42	5 156
1991	59	6 200
1992	70	6 898

Alkoholfogyasztás

Orvosi megközelítés

- Mennyiség és gyakoriság
- 2019-ben saját bevallás szerint 420 ezer ember, a 15 éves és annál idősebb férfiak csaknem tizede, a nők mindössze 1,5%-a volt nagyivó.
- A nagyivó férfiak hetente több mint 14, a nők több mint 7 pohár szeszes italt fogyasztottak el, vagy hetente rohamszerűen ittak.
- A 30–59 évesek között voltak a legkevesebben azok, akik sohasem ittak szeszes italt.
- A 75 évesek és annál idősebbek korcsoportjában fordult elő a leggyakrabban az italtól való teljes tartózkodás.
- Az emberek nagy többsége (a férfiak hét-, a nők hattizede) mértékletesen vagy csak ritkán, fogyasztott szeszes italt, ám a férfiak közt hatszor több a nagyivó és fele annyi az absztinens, mint a nőknél.

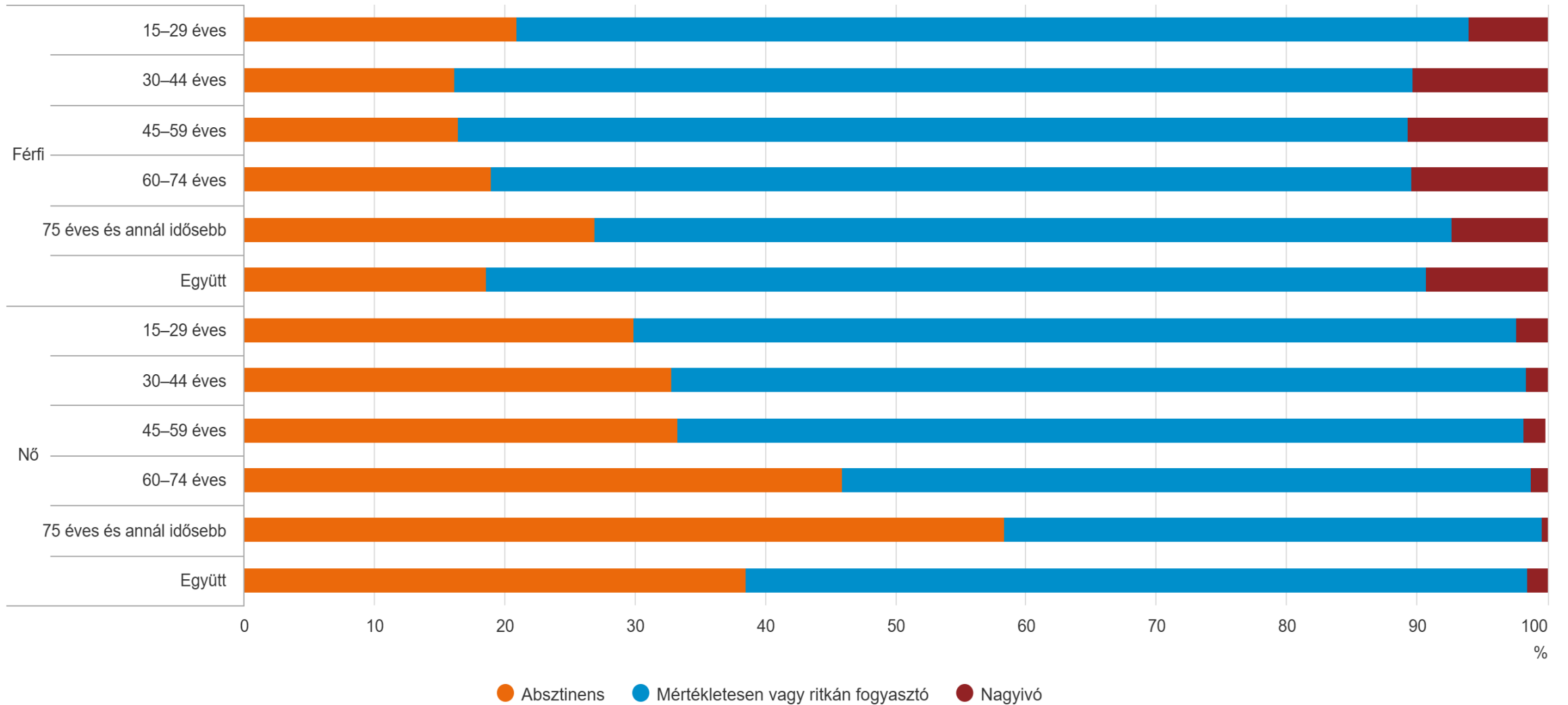
Szociológiai megközelítés

- Akinél az alkohol az életében problémát, problémákat okoz

Alapvető fogalmak, meghatározások

- A személy a szándéklotnál nagyobb mennyiségű szert fogyaszt, a tervezettnél hosszabb ideig
- A szerhasználat csökkentésére vonatkozóan sikertelen kísérleteket tesz
- A fogyasztásra és ahhoz kapcsolódó tevékenységekre jelentős mennyiségű időt fordít
- A szerfogyasztás utáni erős sóvárgás jellemzi

Szeszesital-fogyasztás korcsoportok és nemek szerint, 2019

Sör vagy bor?

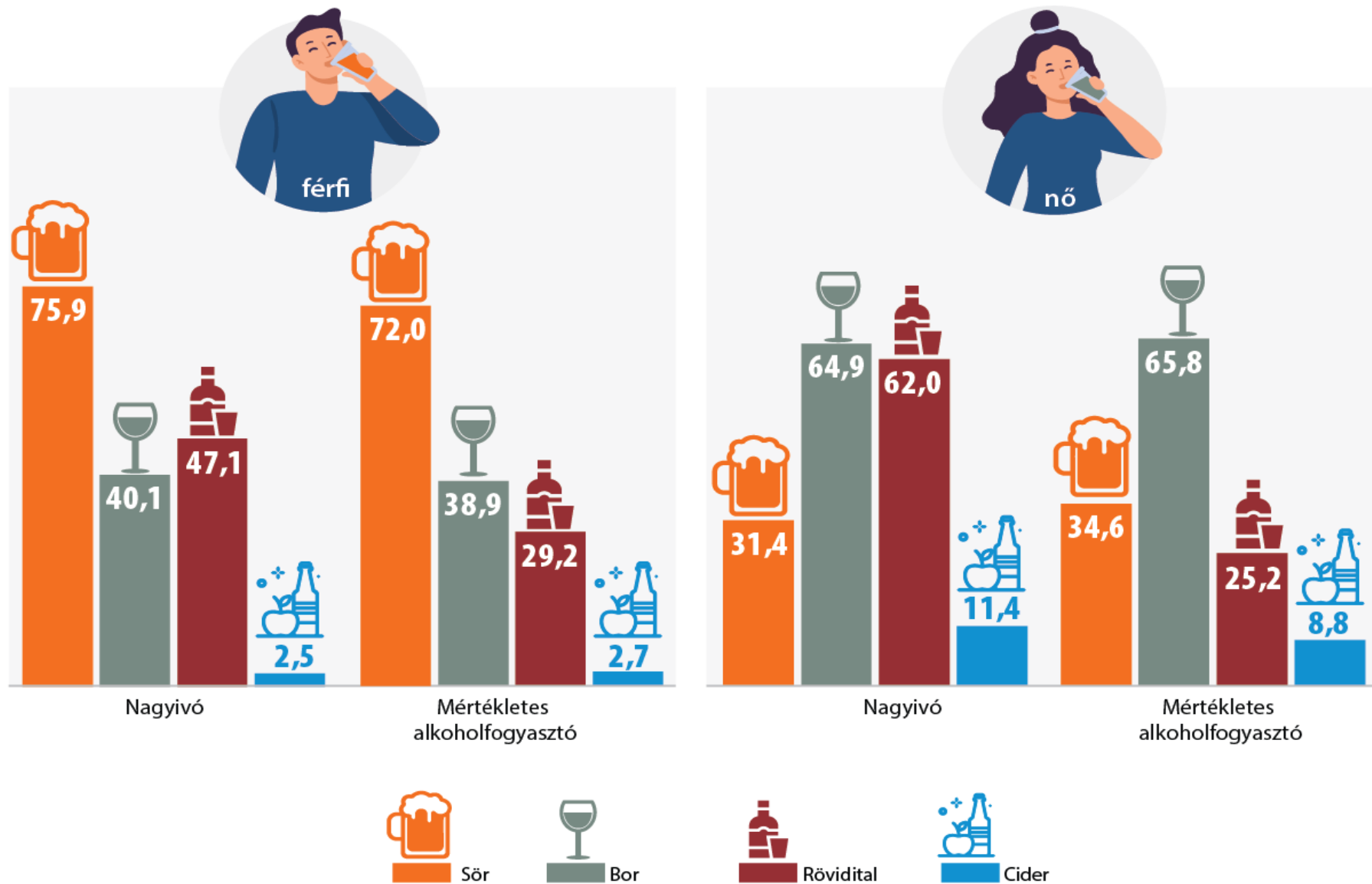
Férfiak

- A legalább heti gyakorisággal italozó 15 éves és annál idősebb férfiak körében a sör a legnépszerűbb.
- A rövidital népszerűsége nemek szerint a legkiegyenlítettebb, a férfiak harmada, a nők bő negyede fogyasztotta.
- A sör- és a borivás a férfiak között egyértelműen korfüggő, a fiatalabbak között többen fogyasztottak sört és kevesebben bort.

Nők

- A nőknek a háromtizede volt sörfogyasztó, náluk a bor állt az első helyen, közel kétszer annyi nő ivott bort, mint sört.
- A cidereket csak nagyon kevesen választják, de a nők (8,2%) háromszor annyian, mint a férfiak.
- A nők minden korcsoportban a bort részesítették előnyben .

Kábítószer használat

- A kábítószeres és a gyógyszerek között nem húzható teljesen éles határ, sok kábító hatású fájdalomcsillapítót alkalmaznak az orvosi gyakorlatban is, de a stimulánsok és hallucinogének között is találunk hatóanyagot a gyógyítás területén. Ezért a kábítószerrel való visszaélés bizonyos esetekben átfedhet a gyógyszerfüggőséggel.
- Kábítószerrel való visszaélés alatt a különböző pszichés működésre ható szerek nem orvosi célú, az adott kultúra által elfogadott orvosi vagy társadalmi formákkal ellentétes, önkezdő adagolását értjük.
- A kábítószerrel való visszaélés célja általában a hangulat, tudat, mentális állapot befolyásolása.

Dependencia, pszichés függőség: a drog megszüntetése után fizikai, elvonási tünetek nem jelentkeznek. Azonban a sóvárgás olyan elviselhetetlen, hogy gyógyszeres terápiára is szükség van.

Addikció, fizikai függőség: a szer elvonását követően jellegzetes elvonási tünetegyüttes alakul ki, mely tünetei sokfélék lehetnek.

Abúzuspotenciál:

- Az abúzuspotenciál a különböző hatóanyagoknak az a tulajdonsága, hogy mennyire képesek azonnali eufórikus, jó érzést kiváltani. Minél nagyobb az abúzuspotenciálja egy hatóanyagoknak, annál könnyebben alakul ki iránta függőség.

Kábítószer fogyasztók gondozása

2016-ban kezelésen megjelent kábítószer fogyasztók:

Férfi: 9357

Nők: 4235

Ebből naponta fogyasztó: 5368 fő

Hetente fogyasztó: 3519 fő

Alkalomszerűen fogyasztó: 4126 fő

Ismeretlen: 579 fő

2006-ban Magyarországon 10477 férfi, és 9357 nő jelent meg kábítószer-fogyasztó kezelésen.

2016-ban Magyarországon 5003 férfi, és 4235 nő jelent meg a kábítószer-fogyasztó kezelésen.

Kiből lesz alkoholista, drogfüggő?

Alkoholizmus

- Az alkoholizmus erős testi hajlamra ráépülő lelki indíttatás nyomán alakul ki
- Függ tehát az öröklött és a környezeti tényezőktől is
- Örömeik és élmények hiánya
- Kulturális beszűkülés
- Pszichés és szociális problémák
- A környezet életvitelének példája is meghatározó (szocializáció és nevelés)
- Depresszió, szorongás

Kábítószer használat

- Családpatólógia (milyen traumák érték)
- A személyiség defektusai, konfliktusai egybeesnek a drog elérhetőségével (például válás)
- Az ilyen családokban a hiány és a veszteség élményei uralkodnak, amelyek miatt a drogfüggőség könnyebben kialakulhat
- Pszichés-környezeti faktorok
- Genetikai sebezhetőség (nem tudnak kellő örömet átélni)
- Kíváncsiság, kísérletezés, rossz társaság

Következmények

Depresszió

Elszigeteltség, társas
kapcsolatok hiánya

Függőség

Kontrollálatlan viselkedés,
környezetére és magára
veszélyes

Tévképzetek

Mentális problémák,
elmezavar

Életveszély

Túladagolás, öngyilkosság,
halál

Köszönöm a figyelmet!

- Ha sokáig nézel egy szakadékba, a szakadék
visszanéz beléd.

-Friedrich Nietzsche

Készítette:

Lupkovics Zsófia
Bölcsészet-és Társadalomtudományi Kar

Szociológia BA